

ABONAMENTUL :

Un an 70 Lei = 140 Cor.
 6 luni 36 Lei = 72 Cor.
 3 luni 18 Lei = 36 Cor.
 Pentru un număr de
 25 bani sau 50 fl.
 Telefon p. oraș și în-
 terurban Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi numărul 1 a.
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tarife.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPOIAZĂ.

Successul României în chestia externă.

Ultimele telegrame sosite din București, confirmă știrea că guvernul a fost format sub președinția dlui Vaida Voevod, care a luat portofoliul externelor.

Intre ministeriabili se mențin, după telegramele sosite, dnii M. Popovici, A. Vlad, M. Pop, Șumuleanu, Răducunu, Madgearu și Bontescu.

Până în momentul când scriem aceste rânduri, nu se știe precis, ce anume portofoliu a primit fiecare din personalitățile politice indicate mai sus.

D. general Văitoianu a asigurat presa că nici un general nu va lua portofoliul războiului.

Un fapt de o covârșitoare importanță este acela că pacea a fost iscălită.

Iscălirea păcii de către noul cabinet Vaida, a fost făcută posibilă de atitudinea Conferinței, care a trimis României o notă conciliantă și în care revine asupra unor condiții ce ni se impuneau.

Faptul că Antanta a înțeles imposibilitatea în care se găsea România de a semna tratatul în niște condiții atât de grele pentru prestigiul statului român, constituie o probă a largimei de vedere și a bunelor sentimente de care a fost însuflețită Conferința din punct de vedere al menținerii bunelor raporturi între Aliați. Dăm mai jos modificările ce au fost aduse tratatului de către Conferința de pace.

1. Consiliul șterge din preambulul tratatului cu Austria mențiunea că România nu a fost recunoscută independentă în congresul de la Berlin, decât cu rezerve.

2. Acceptă modalitatea sub care s'a făcut printr'un decret-lege rezolvirea chestiunii evreești, declarându-se satisfăcut de felul cum a fost rezolvită această problemă.

3. Renunță la orice amestec sau inspirație în ceea ce privește legile pe cari România va crede necesar să treabă să le facă în legătură cu minoritățile sale etnice, Liga Națiunilor neputând să își impună punctul său de vedere, ci colaborând numai de comun acord cu guvernele țării la elaborarea acestor legi, și, în sfârșit, în ce privește frontierele

4. Să acorde rectificări de graniță locale după o nouă cercetare a situației de fapt.

Imediat ce s'a aflat de noua întorsătură a lucrurilor, legațiile Puterilor Antantei, au radiografiat, guvernelor respective, știrile cu privire la noul guvern.

Chiar în cazul când pacea nu ar fi fost semnată, legațiile nu ar fi părăsit țara.

În toate cercurile politice, iscălirea păcii în condiții atât de favorabile nouă, se socotește ca un mare succes al bărbatilor de stat transilvăneni și în special marelui influențe de cari aceștia se bucură în fața conferinței.

Pacea iscălită în aceste condiții salvează situația, face să rămâne neștirbit prestigiul națiunii și dă dreptate energiei cu care au fost apărate drepturile românești.

Șezătoarea de astăzi.

Impresionați în mod plăcut de reuniunea organizată pentru astăzi de Societatea doamnelor române în saloanele Crucii Albe, ne întrebăm: ce expresiune fericită ar putea să definească mai cu precizie caracterul adunării și să pue tot de o dată în lumină frumusețea scopului și intențiilor ei.

Șezătoare? Desigur, de oare ce în sensul în care acest cuvânt este înțeles în limba noastră, nimeni nu ar putea să conteste adunării importanța sa deosebită din punct de vedere cultural.

Ceai artistic, literar? Fără cea mai mică îndoială, într-un cât în timpul în care mâinile fine ale reprezentantelor elitei intelectuale arădane vor servi băutura parfumată și prăjiturile pregătite cu o deosebită îngrijire, va avea loc și un delicat program artistic, alcătuit după toate regulile artei și așa după cum ne șoptește conștiința — după normele celui mai perfect bun gust.

Mișcătoare și laudabilă inițiativă aceea care servește în același timp și utilul și frumosul și care tinde la apropierea cât mai strânsă a inteligențelor și caracterelor, punând astfel cele mai delicate procedee în serviciul unui mare scop național.

Importanța culturală și artistică a șezătorilor acestora — ne exprimăm astfel deoarece sperăm că ceaiul ce se dă astăzi nu va fi cel dintâi și cel din urmă — credem că nu va scăpa nici unuia din bunii români, cari prin însăși această calitate sunt ținuți să se intereseze de tot ceea ce privește întărirea sentimentului de solidaritate în sânul societății românești cum și de toate eforturile făcute în scopul desăvârșirii idealului nostru național și social.

Trebuie să amintim totdeodată că sumele ce vor rezulta pe urma serbărei date de doamnele române, sunt destinate unor înalte scopuri filantropice și din punctul acesta de vedere, ne amintim cu satisfacție că niciodată societatea arădană nu a refuzat concursul său, ori de câte ori a fost vorba de inițiative generoase, menite să aline suferințele acelor cari au avut de suferit pe urma unui război îndelungat și oricând s'a ivit prilejul de a se pune în serviciul unui înalt scop umanitar.

Toate aceste considerații, întăresc convingerea că la șezătoarea de astăzi va participa întreaga societate din Arad, pentru a se da astfel o probă strălucită de modul cum se înțelege să se răsplătească munca desinteresată și zelul fără de limite al Societății doamnelor române, a cărora întreagă activitate se desfășoară fără preget și armonie, în interesul binelui obștesc.

O declarație a deputaților ruteni.

Deputații de naționalitate ruteană din părțile Maramurășului și Ugocei au dat o declarație, în care își exprimă sentimentele de nemărginită recunoștință pentru Regele României care a îngăduit poporului rutean să-și trimită reprezentanți în parlamentul român din București.

Poporul rutean își leagă soarta și speranțele, și toată fericirea și viitorul său de soarta românilor alipiți pentru totdeauna.

Protestează contra tendinței cehoslovace de a rupe acest teritor de România fără învoirea și consentimentul poporului rutean.

Aceiași deputați ruteni declară că intră în partidul național român din Transilvania și părțile anexate.

Pro domo, Domino Suo, gratias*)

De Perpessicius.

Îți mulțumesc, o! Doamne, că 'n fine am o casă!
 Că s'a sfârșit calvarul și pot să intru 'n clasă
 Cu-o față mai senină, cu zâmbetul amabil
 Al omului ce are un domiciliu stabil;
 C'ai risipit furtuna ce se ivise 'n zare,
 Că n'a fost în pustie umila mea rugare,
 Că ai înfrânt ispita și 'nvins ai advocații
 Ce stăruiau să nu pot să-mi stabilesc Penații...
 Atâta bucurie mi-ai revărsat în minte
 Că nu-mi cred fericirii și 'ntreb au nu mă minte?
 Cum?! S'a sfârșit de astăzi cu acel pelerinagiu
 La toți oficialii, cu nelipsitul stagi
 La porțile discrete, cu zâmbete banale,
 Cu 'nduioșări de frate și-asigurări formale?
 Cum?! m'or uita de-acuma portarii și slujbașii
 Ce mă știau prea bine și-mi cunoșteam chiar
 pașii?

N'oiu mai urca de astăzi atâtea scări înalte,
 Ca desnădejdea iarăși, în pripa unei halte,
 Aceeași îndoială în mine să-și deștepte?:
 »De-ar fi până la tine, o Doamne-atâtea trepte
 «Câte-am urcat, dearândul, de-o lună încheiată,
 «Ar fi să-mi iau nădejdea de-a te vedea vreodată!»

Ba chiar credeam, o! Doamne, că m'ai uitat
 deapururi!

Căci vechea mea oda, între-alte mari cusururi,
 Asemeni unei temniți, n'avea nici o fereastră.
 Nu răzbătea de-afară, în ea, nici o albastră
 Fără-mă din azurul ce-l risipea în aer.
 Un singur bec electric torcea un firav caer
 De palidă lumină și nici-o 'nflorare
 Nu ațerca 'n oglinda cu apa stătătoare;
 Cu unca ei limbă, deapururi încleștate
 Pendula, în sicriu-i de aur, leșinată
 Ca zâna din poveste dormea un somn de vraje.
 Se scuturau copacii în două peisaje;
 De toamnă acăfate, în cue, pe perete;
 În bagdadie ploaia pictase pe 'ndelete
 Un cap de Beethoven și când pornea să ploae
 O armonie sfântă se revărsa 'n oda
 Cu apa cadențată 'n lighianul pus sub dânsul.
 Un prunc lisus, ce parcă n'a cunoscut ce-i
 plânsul,

În brațele Mariei zâmbea dintr'o icoană;
 Antone Paduanul, cu grații de cucoană
 Tindea un ram cu-o floare aproape ofilită
 Și-un crucifix pe-un maldăr de salce înflorită
 Își rezemase capul în pieptul fără vlagă,
 Cu-o dără, între coaste, de sânge scurs prin
 plagă...

„Erai atât de-aproape, în multele-ți imagini
 Și'n sufletul meu, totuși, ca 'n tristele paragini
 Nu răsuna, o! Doamne, divina ta prezență.
 Căci vechea mea oda, perfectă vizuină,
 Între-alte mari cusururi, n'avea corespondență
 De loc, cu vasta boltă de-azur și de lumină!

Dar azi, o! Doamne — asupra-mi ți-ai revărsat
 tot harul!

Căci noua-mi locuință surâde chiar și 'n varul
 Ce-l năpârlește zidul pătat de igrasie.
 O boltă de zăbrele pe care întârzie
 O viță ne'ngropată, te 'ntâmpină din poartă
 Cu mici cârcel de aur și-un nimb de frunză
 smoartă.

În globuri roz de sticlă grădina pare roză
 Și roză frunza care cu-o grea tuberculoză
 Dorește în noroae un pic de clorofilă.

*) Din Albumul arădan.

Un ram uscat de vișin, de ții mai mare milă,
In globul roz de sticlă, e-un roz salcâm în
floare...

...Și iată-mă 'n odae; melancolii de soare
De toamnă, se strecoară prin marile drept-
junghiuri,

De sticlă din ferestre; scânteetoare junghiuri
Describe fumul care se 'naltă din căminuri;
O vrăbie, pe-o casă, și 'nchipue seninuri
De vară și pe aproape de-acoperiș virează
Aeroplanul ager, a zărilor sfârlează
Amurgul în coroana de arbort din ograda
Din față și țese cuibul și 'ndată toată strada
Se 'nneacă, pe încetul, în umbra cea mai fină.
Un lung răstimp se trece în liniște deplină
Și 'ntr'un târziu, pe stradă, se aprinde-un bec
stingher,

O stea, mai sus, își bate un cui de-argint pe cer
Și 'n brazda unui nour răsare și Craiu-Noul.
Și-atunci, gândind că toate, câte-a urzit panoul
Ferestrii din odae sunt datorite Ție,
Ași vrea s'mpac c'o jertfă a ta mărinimie
Și cum nu am nimica mă 'nchin, m'ășez la masă
Și-ți mulțumesc, o! Doamne, că 'n fine am
o casă.

15/XI 1919.

Un surrogat pentru transfuziunea sângelui.

La Academia de științe din Paris profesorul Quenu, vorbind în numele doctorului Barthelemy, a prezentat o expunere asupra studiilor și experiențelor făcute de acesta din urmă pentru a salva dela moarte sigură pe răniții cari au suferit o emoragie puternică și pentru cari n'a fost cu putință să se recurgă la o transfuziune de sânge. Noua metodă constă în administrarea unei infuziuni, a unei soluțiuni istorice de gumă arabică și sare marină. După ce a experimentat această metodă asupra a nouă câini cu totul scurși de sânge și cinci cari mai aveau puțin ca să poată supraviețui, dr. Barthelemy a făcut o experiență la un caz disperat al unui om rănit care nu mai putea fi altfel salvat. Experiența a reușit și pacientul n'a suferit. Interesul acestei metode constă în faptul că oferă chirurgului care n'are posibilitate să facă o transfuziune de sânge, un mijloc de a încerca o salvare cu mari șanse de rușină, un mijloc întotdeauna la îndemână.

Pentru copiii lipsiți din Șepreuş.

— Darul unui căpitan român. —

D. căpitan Nicolae Soare dela regimentul 5 obuziere din Târgu-Jiu, s'a prezentat ieri la subprefectura județului Arad. Dsa a spus dlui subprefect că a fost zilele trecute în comuna Șepreuş, unde a văzut copii fără încălțăminte și lipsiți de haine, care să le apere trupul fraged împotriva intemperțiilor vremii de iarnă.

Mișcat adânc de nevoile copiilor de țărani din Șepreuş, a dat dlui subprefect o sumă de 2000 coroane rugându-l să distribue suma copiilor lipsiți din comuna Șepreuş, iar altă sumă de 500 coroane ca începutul unui fond pentru biblioteca elevilor școlii din Șepreuş. D. prefect I. Marșieu care era de față și d. subprefect Mlădin au mulțumit dlui căpitan Soare pentru frumoasa faptă.

In jurul deralării din Galați.

Cu privire la deralarea din Galați, despre care am vorbit, se comunică următoarele amănunte:

Trenul de pasageri, compus dintr'o mașină și 5 vagoane arhipline cu pasageri, plecat spre Reni în ziua 1 Decembrie c. cu destinația spre interiorul Basarabiei, când a ajuns la curba mare din spatele fabricii de lemne s'a prăbușit din cauza terenului slab. Vagoanele s'au răsturnat.

Au fost scoși de sub vagoane 3 morți și 4 răniți.

Lucrările de salvare continuă. La fața locului au sosit șefii autorităților civile și militare.

Cadavrele și răniții au fost transportați la spital.

INFORMAȚII.

scrisoare.

Iubiți colegi,

După șase luni de activitate în comun, azi mă despart de voi. O fac, nu fără păreri de rău, căci munca noastră continuă și cinstită, de fiecare clipă, a stabilit între noi, cei puțini, care am scris acest ziar, puternice legături sufletești și de prietenie.

Chemat în altă parte să-mi desfășur activitatea, ne despărțim dragi prieteni, cu o prietenească strângere de mână.

VASILE SAVEL,
publicist și avocat.

Plecarea dlui Vasile Savel din redacția ziarului „Românul” cauzează o nespuse părere de rău tuturilor tovarășilor săi de luptă cari au avut prilejul în timp de șase luni de zile, să aprecieze și talentul și loialitatea și cinstea profesională a distinsului prieten și coleg.

Coloanele ziarului „Românul” conțin în ele articole prețioase din punctul de vedere al formei și al elevațiunii de gândire, ce pun în evidență o concepțiune și un suflet.

Convinși că colegul lor va continua să lupte mai departe în presa unde a lăsat în tipărire a unei puternice note personale, membrii redacției „Românului” în numele lor și în acela al direcțiunii, exprimă pe această cale colegului lor Vasile Savel expresia celor mai sincere păreri de rău și a adâncului lor sentiment prietenesc.

— Terminul fixat pentru procurarea legitimațiilor de identitate de către locuitorii Aradului, și care avea să expire Luni în 8 Decembrie, va fi prelungit cu 10 zile. Cererile pentru legitimație de identitate se pot face deci până în 18 Decembrie.

Azi, după masă, la orele 6, se va ține în sala mare a otelului „Crucea Albă” seza-toarea Reuniunii femeilor române din Arad, organizată în scop filantropic. Preț de intrare 10 cor. de persoană.

— Ziarele maghiare din localitate au publicat o știre, după care streinii, cari au devenit proprietari de case în timpul șederei lor în Arad, nu vor fi repatriați.

Suntem autorizați a desminti această știre nebazată, precum și știrea că lucrările birourilor de repatriare s'au suspendat până la un termen oarecare.

— Din partea comandamentului diviziei, primim următoarele:

În ziua de 4 Decembrie 1919 ora 7 seara, din cauza unei imprudențe s'a ivit un incendiu, în gara Ghioroc la trenul de munițiuni al diviziei 2-a Inf.

Grație devotamentului și curajului fără seamăn al soldaților, cari formau garda aceluși tren, focul a fost repede localizat.

Sub imperiul datoriei, prin ploaia de gloanțe și schije de obuz ce explodau, acești soldați, puțini la număr, au decuplat vagon cu vagon și conduși de cea mai sublimă abnegație au scăpat cea mai mare parte din vagoanele încărcate, pe cari cu eforturi supraomenești le au depărtat de lângă cele ce ardeau, oprind astfel întinderea incendiului.

— Dna Hortense baron Pop e dăruit primăriei Arad chipul marelui voivod Mihai Viteazul încadrat într'o frumoasă ramă aurită.

Chipul marelui Voivod, conform dorinței donatoarei, va fi așezat în sala festivă a primăriei în locul de frunte, pe peretele din fața intrării.

— Telepatie și sugestie. Puțini oameni sunt înzestrați cu facultatea de a ști cunoaște gândul și a primi poruncile altui om, fără a i se comunica acestea, iar de altă parte de a ști supune deplin voinței sale pe alții, indivizi singuratici s'au mase întregi de oameni, cu puterea primirii sale. Sylon e acel maestru tânăr, pe care, înzestrat fiind cu o miraculoasă facultate, îl putem numi maestru al voinței și stăpânirei pe sine. Apariția lui, prin virea lui arzătoare, ochii lui deschiși trezește cea mai mare simpatie, iar experimentările miraculoase siore cea mai mare admirație.

În turneul său de până acum a fost pretutindeni însoțit de calde simpatii și însuflețiri delirante. Acum el vine la Arad și avem speranță că și publicul arădan îl va ști aprecia și se va delecta la reprezentațiile ce le va da.

— Conducerea secției criminale dela poliția din Arad a fost încredințată dlui Aurel Popovici, care totodată e și subșef al acestei poliții.

x Sanatorul Dr. Mann, Arad, str. K. zincy nr. 10. Camere cu vederea spre parcul Sala de operațiune aranjată modern. Cuiă dietetică Laboratoriul de Röntgen. Terapia modernă. Algeerea medicului după plac. Ma 74.

x Avântul nou al industriei mașinelor agricole românești.

Cu bucurie putem constata un avânt al industriei mașinelor agricole ale României, precum și piețele industriei mașinelor indigene iară să înviețeze, ce să dovede printr'aceea, că cea mai mare fabrică mașinelor agricole indigene a firmei And. Rieger în Sibiu a început cu nouă putere să ridice industria mașinelor agricole la răși pe înălțimea aceia, pe care era înainte de stagnarea industriei mașinelor prin război.

Aici alăturat vom, să dăm niște lămuriri despre firma And. Rieger spre orientare consumenților.

Fabrica de mașini agricole a firmei And. Rieger s'a fondat în anul 1868, adică constă de mai mult ca 50 de ani, și prin calități emnente a tuturor produselor industriei de mașini agricole, firma aceasta azi a putut să-și țină locul fără concurență nu numai în țara internă ci și departe afară din granițele noastre.

Fabrica de mașini agricole a firmei And. Rieger în ultimii ani într'atâta, s'a avântat, de prin urma supra-abundenței de misiune și înmulțirea clientelei a fost silită a înmărișa exploatarea ei, pentru ce cu ocaziunea vânzării a fabricii de mașini agr. a firmei Sam Wagner în anul 1918, firma And. Rieger a cumpărat și fabrica aceasta. Așadar în prezent fabrica firmei And. Rieger constă din trei cele mai mari fabrici de mașini agricole ardelenice și în acest chip prezintă cel mai mare factor al industriei de mașini agricole ale noastre și servește nu numai singur intereselor agricultore în țara internă, ci și este cea mai înaltă nizuință a firmei And. Rieger să poarte această reputație bună a industriei mașinelor agricole românești și în țări externe spre avântul puternic a industriei indigene.

Dorim, să urmeze și celelalte fabrici a industriei noastre pildă bună a firmei And. Rieger ca să putem da lumii industrială știința despre evoluțiunea puternică a industriei române. He 734.

x Suntem în situație a comunica cetitorilor noștri știrea plăcută că Sylon maestrul sugestiei și de a ghici gândurile altora sosește în zilele cele mai apropiate la Arad. Sugestia și telepatia e o problemă urmărită până în ziua de azi cu cel mai mare interes, dar care e acoperită încă de un văl nepătruns. Maestrul Sylon dorește în câtva seii a prezenta această problemă publicului și după cum suntem informați el va însoți experimentările lui miraculoase cu explicații. Reprezentațiile lui extraordinare de interesante au obținut pretutindeni o așteptare recunoscătoare din partea publicului și a presei. În turneul său Sylon a fost însoțit de simpatii și cea mai mare admirație. Amănunte vom da după sosirea lui Sylon. A 766.

Răspunsul guvernului român la ultimatul Conferinței

Răspunsul guvernului trecut față de ultimatul conferinței a fost redactat după cum urmează:

„Guvernul român — așa începe răspunsul — este dureros impresionat de fondul și tonul notei Consiliului suprem cu data de 15 Noembrie curent, care nu corespunde nici spiritului în care s'a făcut alianța, nici declarațiilor solemne ale tuturor aliaților de a fi luptat pentru dreptatea în lume pentru libertatea și egalitatea drepturilor tuturor națiunilor mari și mici.

„Surprinderea și durerea guvernului român sunt azi cu atât mai mari, cu cât în loc de a-și vedea suferințele, sacrificiile imense în oameni și bunuri ale României răsplătite, printr'o atitudine prietenească din partea Aliaților își vede din contră contestate drepturile anterior recunoscute ca legitime prin acte solemne și somată prin o serie de note combinatorii așa de puțin justificate de sentimentele de echitate care trebuie să predominie nu numai între aliați, dar în elaborarea întregii opere pe care o prezidează Conferința păcii.

„În orice caz România nu ar putea fi considerată ca un vrășmaș învins, care trebuie să se supună voinței celui mai tare”.

„Desigur că România își datorește unitatea victoriei aliaților, imenselor lor sacrificii, dar și propriilor sale enorme sacrificii, drepturilor sale recunoscute legitime de către aliați și rezistenței poporului său. În masa comună a sacrificiilor Aliaților, în cari acelea ale României completează cu o parte așa de dureroasă pentru ea, nu numai România dar multe alte țări ar fi astăzi decimate, ruinate și subjugate. Intrarea României în război a obligat armatele dușmane să retragă patruzeci de divizii de pe diferitele fronturi și în special de pe cel dela Verdun, cărui trebuia să i se evite, — după cum a spus-o ministrul Franței la Petrograd — concentrarea de noi forțe vrășmașe. Intrarea în acțiune a armatei române la epoca impusă de Aliați, a permis armatei dela Salonic să se consolideze. Nimeni nu ignorează că fără acțiunea românească, frontul dela Salonic era greu amenințat prin concentrarea considerabilă de trupe inamice. Este inutil de a insista asupra consecințelor considerabile produse asupra armatei rusești prin intrarea în luptă a armatei române și care după toate probabilitățile, fără această colaborare s'ar fi prăbușit mai curând, adică înainte de a putea interveni efectele cooperării americane.

Prin armate România n'a ales potrivit intereselor ei particulare momentul pentru a intra în luptă la sfârșitul celui de al doilea an de război ci conform cu exigențele imperioase ale Aliaților și după recunoașterea de către toți a legitimității ei drepturi. Condițiile pe cari a trebuit să le pună cuprindeau aspirațiunile seculare ale națiunii române, consimțite și recunoscute atunci ca legitime de Aliați, dar cari se discută azi ca și când, îndoindu-și teritoriul și populația, România nu-și datorează unitatea națională dreptății și dreptului ei”.

„Nota trece apoi la ocupațiunea Ungariei și arată că retragerea armatei noastre și evacuarea Budapestei n'au putut lăsa îndoială asupra intențiilor și sentimentelor guvernului român.

Guvernul român se declară gata să ia măsuri în contra oricărui abuz care s'ar fi săvârșit, dar crede că s'ar aduce o gravă strîbire disciplinei trupei dacă s'ar admite ca organe străine să ancheteze împotriva ofițerilor și altor autorități ale armatei române. Se amintește deasemenea că Aliații n'au procedat la fel față de sârbi, cari au secătuit Banatul cu ocupațiunea lor.

Armata română a fost de două ori atacată de unguri și a trebuit să se apere singură, fără sprijinul aliaților și apoi să aducă ordine în Ungaria.

Guvernul român se plânge apoi că sacrificiile făcute de România prin campaniile în Ungaria, în asigurarea generală, nu sunt ținute în seamă de Consiliul suprem, care o pune azi în fața injoncțiilor comi-

natori și-i refuză până și dreptul de a-și apăra cauza prin negocieri, în timp ce România se bizuise tocmai pe principiile și angajamentele comune pentru a-și apăra drepturile și interesele în parte nesocotite din nenorocire”.

„În ceea ce privește tratatul cu Austria România a răspuns prin nota dela 5 Noembrie. Ea este chiar gata să semneze numitul tratat dacă Consiliul suprem va accepta o declarație scrisă de care va lua act în răspunsul său că, prin semnarea ei, România nu înțelege să adere la stipulațiunile cari să atingă suveranitatea statului și a independenței sale”.

Guvernul român speră, că Consiliul suprem va lua în serioasă considerațiune justele explicațiuni pe care își permite să i le supună și face apel la spiritul său de echitate de care trebuie să fie animat și datorit unui aliat care a dat dovezi de ferma voință pe care o are de a menține solidaritatea cea mai strânsă cu Aliații ca să admită dreptele cereri pe cari le formulează.

„Îl roagă în orice caz, să aștepte formarea unui guvern parlamentar, care va avea loc de îndată ce noul parlament ieșit din sufragiul universal, va fi constituit. Acest nou guvern sprijinindu-se pe reprezentanța națională, va fi mai în măsură să aprecieze responsabilitățile cari eventual ar putea angaja viitorul țării.”

În chestia demobilizării.

„Ziarele bucureștene dau amănunte cu privire la modalitatea după care se vor face demobilizările.

După acele ziare se va proceda în modul următor:

Pentru moment nu vor fi demobilizate decât contingentele 1910, 1911 și 1912.

Ordinul Marelui Cartier General al armatei prevede apoi demobilizarea restului de contingent după cum urmează:

Contingentul 1913 se va demobiliza la 1 Ianuarie 1920.

Celelalte contingent, până la 1918 inclusiv vor fi demobilizate din lună în lună după cum urmează:

Contingentul 1914 la 1 Februarie 1920; contingentul 1915 la 1 Martie; contingentul 1916 la 1 Aprilie; 1917 la 1 Mai și contingentul 1918 la 1 Iunie 1920.

Celelalte două contingent 1919 și 1920 vor rămâne sub drapel.

Până la 1 Ianuarie 1920 vor fi deci demobilizate contingentele 1910, 1911 și 1912 iar restul de contingent până la 1 Iunie 1920.

În privința concediilor pe serii, Marele Cartier General nu a dat încă nici un ordin.

Împotriva colportorilor de știri.

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25.

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) acei cari, fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colporta, comenta în orice chip știri, fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de război, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, să aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de război.

TELEGRAME.

Tratative între dnii Vaida și Averescu.

București. — D. Alexandru Vaida a făcut o lungă vizită generalului Averescu. În legătură cu această vizită se întvede o încercare de colaborare cu gen. Averescu. Tratativele între blocul parlamentar și generalul Averescu au continuat ziua întreagă și pare că sunt șanse de o reușită.

Un comunicat oficial cu privire la Banat.

Statul major al trupelor de ocupație din Banat a dat următorul comunicat:

„Teritoriul din Banat pe care l-au ocupat trupele române, este definitiv și irevocabil alipit și incorporat României Mari. Chiar în zilele recente bravii noștri bănățeni — credincioși regelui nostru ascultând ordinul de chemare se prezintă sub drapel ca să formeze primele trupe bănățene, care vor rămâne apoi definitiv pe teritoriul încorporat patriei mame.

Toți aceia care răspândesc astfel de știri false nu numai pe sine însuși se înșală, ci înșală și seduc și pe conștienții lor.

Acești indivizi vor fi trași la răspundere și vor fi aspru pedepsiți prin Curtea Marțială”.

Boala lui Wilson.

Lyon. — Medicul curant al lui Wilson l-a oprit să primească erii pe Hitchcock pentru a conferi cu președintele asupra bazei unui compromis în privința tratatului de pace. Zvonuri alarmante au circulat în privința sănătății lui Wilson, iar ele au fost îndată desmințite. Starea sănătății președintelui este din ce în ce mai satisfăcătoare, dar medicul nu-i permite încă să aibă mai mult de o convorbire pe zi.

O declarație a regelui sârb.

Lyon 3. — Prințul regent al Serbiei a făcut reprezentantului agenției Havas următoarele declarații:

Patria mea liberată și unită se silește să aibă o părere precisă atât asupra situației internaționale, cât și celei interne nevoind să se abată dela drumul său istoric. Ea vrea să aibă, deacum înainte, în pace aceleași principii de conduită pe cari le-a avut în timpul războiului, rămânând cu credință atașată prietenilor și executând cu lealitate obligațiunile sale.

Guvernul meu ca și opinia publică a țării, au fost de părere că e necesar ca, alături de ce au făcut guvernul și delegații pentru pace, să dau și eu să înțeleg, la rândul meu și prin prezența mea directă, prietenilor și aliaților că nu trebuie să se ceară poporului noului regat să semneze angajamente, cari au fost prezentate în ultimul moment semnăturii noastre. Este unul, relativ la reparațiuni care are incontestabil acest caracter.

Suntem nevoiți să declarăm aceasta conduși de sentimente pline de devotament pentru micii și aliații noștri și în acelaș timp pentru că suntem conștienți de marea răspundere față de poporul nostru care dorește să fie un membru util al Societății națiunilor și va fi.

Censurat: Dimitrie Panaiteșcu.

Teatru, Muzică, Cinematografe.

Teatrul APOLLO

În 5, 6 și 7 Decembrie

Senzație Nordisk

Trădător de Patrie

Dramă istorică în 3 acte.

În rolul principal: Elsa Frölich și Carol Lauritzen

Teatrul URANIA

În 5, 6 și 7 Decembrie

Romanul lui Felix Salten

Senzație Psylander

Invicerea

Dramă în 3 acte.

Primactor: W. Psylande

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ C. F. R. TIMIȘOARA.

CONCURS

despre furnizarea lemnului pentru întreținere.

Direcțiunea Regională a C. F. R. din Timișoara, spre a asigura furnizarea a diferitelor lemne moițice și tari de întreținere necesare pentru liniile sale pe anul 1919 și 1920, cu aceasta publică concurs public.

Condițiunile detaliate referitor la furnizare care cuprinde în sine apelul de ofert, totodată foaia de ofert și nota de dimensiune, să pot câștiga, scutit de tacsă, la Direcțiunea Regională C. F. R. din Timișoara iar la Direcțiunea Centrală C. F. R. apoi și la Direcțiunea Regională din Arad și Cluj să pot primi. Tot la oile numite să pot privi în orele oficioase condițiunile generale sub Nr. 300001/913 și condițiunile speciale sub Nr. 35334/908 referitor la furnizare.

Material de lemn de furnizat următorul:

Scânduri de brad (Erdei fenyő) m. 12.
Scânduri de brad (legénye fenyő) m. 130.
Scânduri de brad pin (Lucyfenyő) m. 25.
Scânduri prelucrate de pin (brad) pentru

padiment m. 32.
Stejar cioplit 4 mtr. lung 20/20 cm. m. 16
Stejar cioplit 4 mtr. lung 20/20 - 30/30 cm.

m. 56.
Stejar cioplit 4 mtr. lung 30/30 cm. în sus

m. 9.
Stejar cioplit 4 mtr. 4, 1, 7 cm. lung 20/20

cm. m. 5.
Stejar cioplit 4 mtr. lung 20/20 - 30/30 cm.

m. 19
Stejar cioplit 4 mtr. lung 30/30 cm. în

sus m. 4
Brad (jegenyefenyő) tăiat până la 7 m.

m. 106.
Brad (jegenyefenyő) tăiat până la 7.1 - 12 m. 4.

Brad pin (lucyfenyő) tăiat m. 1.

Laceți de gard din lemn molati 1.4 lung.

50 m. diametru m. 3500.
Lateți, molatici tăiate din Brad (jegenyefa)

m. 38800.
Stâlpi de gard din gorun 2 m. lung 150

mm. diametru buc. 380. m. 18572.
Stâlpi de gard din gorun 2.5 m. lung 180

mm. buc. 130 m. 8308
Punte trecătoare din Brad (Erdei fenyő) m. 7.

Punte trecătoare din Brad (jegenyefenyő)

m. 83.
Punte trecătoare din pin (Lucy fenyő) m. 1.

Punte trecătoare din stejar m. 13.
Rudă de gard din lemn molatic 6.0 m. lung

80 mm. buc. 12000, diametru m. 400.
Rudă de gard din lemn molatic 6.0 m. lung

100 mm. diametru buc. 30, m. 0.141.
Rudă de lemn molatic 8-12 m. lung

130-150 mm. diametru buc. 140, m. 4.363
Lemn de lucru din Brad (jegenyefenyő) m. 3.

Șindilă de acoperiș buc. 40.000.
Oferte provăzute cu timbru 1 coroană de

fascială cu aceasta adresă: „Ofert despre furni-

zarea lemnului pentru întreținere publicat în

concursul Nr. 16733-1919 sunt a se preda

până în 8 Decembrie 1919 orele 12 a. m. șefului

secției I a Direcțiunei Regionale C. F. R. din

Timișoara, sau a se trimite pe poștă.

Cu cauție este a se depune la cassa co-

lectivă a Direcțiunei regionale C. F. R. din

Timișoara 5% din valoarea materialului oferit în

banii gata, sau în hârtie de valoare de stat până

în 3 Decembrie 1919 orele 13 a. m. sau eventual

a le trimite pe poștă.

Ofertele aparte (seabat) dela apelul de ofert,

cari sunt odată iregular, sau nu sunt subscrise

de oferent pusă în cuverta neprovăzută cu

ștampila, întârziate sau trimise pe telegraf și în

sfârșit acele oferte la cari nu s-a depus cauție,

nu să iau în considerare.

Timișoara, în luna Noemvrie 1919.

Direcțiunea Regională

C. F. R. Timișoara.

Di 760

Cetiti și raspânditi ziarul

„ROMÂNUL”

„ARĂDANA”

SOCIETATE COMERCIALĂ ȘI INDUSTRIALĂ PE ACȚIUNI ARAD.

A V I Z.

Domnii acționari ai societății industriale și comerciale „Arădana” sunt rugați cu insistență, ca în decursul lunii Decembrie 1919 să binevoiască a achita prețul total al acțiunilor semnate. Observăm că altă amânare nu se acordă la nici un caz, și față de restanțieri se va aplica procedura normată de legea comercială.

„ARĂDANA”

societate comercială și industrială pe acțiuni.

A 767

REGIMENTUL 14 CĂLĂRAȘI

ANUNȚ.

Regimentul 14 Călărași dă în întreprindere unei persoane bine pricepute în arta bucătăriei casinut ofițerilor în schimbul unor frumoase beneficii și alte avantagii. Doritorii adreseze în orice zi la cazarma regimentului fosta Hadik.

CUMPĂRĂM

unsoare, slănină (pentru consum
ție neîntrebunțabilă) seu, oleu de
floarea soarelui, săpun de casă

Dr. FOLDES și HEHS fabrică de săpun
toaletă în Arad. Fo 762-12

Lemne de fag

I. calitate scleafa să pot căpăta
și cari să pot vedea în gara Dezna.

George Milian și soții, Dezna.

Mi 756

ESENȚE DE
ROM ȘI LICHER

SE CAPĂTĂ ENGROS
LA TEODOR ERÉNYI
ARAD, STR. DOBO 3.

Anunț „HERMES”

AND. RIEGER
FABRICĂ DE MAȘINI ȘI TURNĂTORIE DE FIER.
SIBIU.

Produce mai cu seamă ca specialis expert tot felul de mașini de agricultură, mașini textile pentru Halina-Tuch, și toate reparturile ce se țin de branșa mașineriei. Părți constitutive de turnătorie de fier până la 10000 kg. greutate per bucata, turnătură specială pentru industrie chimică, turnătură pentru țevi de apeduct etc. cea mai veche fabrică de mașini din Ardeal.

He 733

VINE

SYLON

SOSEȘTE.

**RECLAMA ESTE SUFLETUL
COMERCIULUI.**

IN ATENȚIUNEA COMERCIANȚILOR DE
VINURI ȘI PROPRIETARILOR DE VII.

Magazin permanent de butoaie
pentru vin, de toate măsurile.

**IOSIF UNGĂR, COMERCIANT DE
BUTOAIE.** :: Str. VARJASSY L. No 39.
U 554-20

Preparatele **SERAIL** sunt cele mai bune. Redau în cosmetic curând și păstrează catifelă surie a feței, grunazilor, mânilor precum și culoarea albă.
UNSOAREA SERAIL pentru noapte — 8 și 4 cor.
CREMA SERAIL pentru ziua — — — 10 cor.
PUDRA SERAIL (albă, roză, cremă, în culoarea corpului, lila și vânătă) — — — 8 cor.
SERAIL PENTRU FINETA PIELEI — — — 5
APĂ DE FAȚĂ SERAIL — — — 10

Preparatele de sus le prepară conducătorul farmaciei ROZSNYAY.

IULIU ASMANY, farmacist

ARAD, colțul pieței Libertății
și colțul străzii Eötvös. Ro 204-40

FIUL LUI **ANTONIU NOVOTNY**

turnător de clopote și fabrică
de scaune de fer pen-
tru clopote.

TIMIȘOARA-FABRIK.
Calculări de preț gratuit. (No 533-52)